

**טיפים לסוף שנת המס
מיסוי חברות – חלק ג'
בעלי שליטה בחברות**

**אבי נוימן, רו"ח (משפטן)
קסלמן וקסלמן רואי חשבון – PriceWaterHouseCoopers**

- מכירה רעיונית של בעל מניות מהותי** – בעלי שליטה בחברות (החזקה מעל 10%) ישלמו בשנת 2006 מס של 25% על רווחים ממימוש ני"ע של חברה בשליטתם, חלף שיעור מס של 15% החל עליהם כיום. לפיכך, במהלך חודש דצמבר תתאפשר מכירה רעיונית של ני"ע גם לבעלי שליטה (מכירה שלא התאפשרה בזמן המכירה הרעיונית של שנת 2003) אך מכירה זו תהא על כל החזקותיו של בעל השליטה בחברה. ככלל, מקום בו קיימת עליית ערך אזי ביצוע מכירה רעיונית יביא לחיסכון במס של 10% על אותה עליית ערך ואולם במרבית המקרים חבויות המס על בעלי השליטה בביצוע מכירה רעיונית כאמור תהיינה ניכרות ועל כן יש להביא בין יתר השיקולים: תקופת ההחזקה שצופה בעל השליטה להחזיק במניות, הפסדי הון הניתנים לקיזוז, התשואה האלטרנטיבית שניתן להשיג על תשלום המס המשתלם במכירה רעיונית ועוד
- מכירת ניירות ערך בפועל על ידי בעלי שליטה קטנים** – שימו לב, בעלי שליטה המחזיקים שיעור העולה במקצת על 10% בזכויות של הון מניות החברה ימוסו אף הם בשיעור של 25% מס על רווחים שימומשו בשנת 2006 ואילך וזאת גם אם שיעור החזקתם בחברה ירד בסמוך למועד המכירה אל מתחת ל- 10%. לפיכך, מקום בו בעל שליטה מחזיק שיעור העולה במקצת על 10% מהון החברה יש מקום לשקול ביצוע מכירה בפועל של מספר אחוזים על מנת לרדת משליטה ובכך לאפשר מכירה של כלל ני"ע עם תום שנים עשר החודשים שלאחר מכירה זו.
- החזקת ניירות ערך באמצעות חברת ניהול או חברה משפחתית**: ככלל, על רווחים מהחזקת ניירות ערך בחברת ניהול של בעלי שליטה יחול מס חברות בשיעור רגיל (בשנת 2005 – 34% ולאחר מכן פוחת בהדרגה עד לשיעור של 25% בשנת 2010) בשל הוראות תחולת חוק התיאומים על חברה כאמור. לעומת זאת החזקת תיק ני"ע במישרין או באמצעות חברה משפחתית, תזכה במס מופחת בשיעור של 15% בשנת 2005 ושיעור של 20% בשנת 2006 ואילך והכל בכפוף לכך שהיחיד אינו בעל שליטה בתיק ני"ע הסחירים.. לפיכך, מומלץ כי תבוצע הפרדה מוחלטת בין החברה העסקית של בעל השליטה (חברת הניהול) לבין השימוש בעודפי המזומנים לצרכי השקעה (חברה משפחתית).
- החזקה באג"ח סחיר בידי בעל שליטה**: אם הנכס בעלי שליטה בחברה שאג"ח שלה רשומות למסחר בבורסה והנכס מחזיקים באגרות אלו, שימו לב כי המס המופחת על הריבית בשיעור 20% בשנת המס 2006 לא יחול עליכם, דהיינו חבות המס תהא על פי שיעור המס השולי של בעל השליטה, קרי עד 49%. לאור האמור לעיל, מומלץ לבחון אפשרות לממש אג"ח אלו עד לתום השנה, ככל שהדבר ניתן, על מנת לחוב בשיעור מס של 15% (ובשנת 2006 - 25%) על רווח ההון חלף שיעור המס השולי הגבוה שחל בעת קבלת הריבית.
- הסכמי אי תחרות** – הורדת שיעור המס החל על רווחי הון ממימוש נכסים לשיעור של 25% חידדה את שאלת פרשנות הגדרת "נכס" בפקודת מס הכנסה. בהתאם לפסקי דין שמקבעו בעבר "נכס" הינו כל זכות או חרות לפיה רשאי אדם לעשות דבר שהוא מקבל על עצמו או להימנע מלעשות זאת כאשר לזכות זו יש שווי כספי. לפיכך, בעת פרישת בעלי שליטה או אנשי מפתח מחברה יש לשקול העמדת סכום קבוע עבור "אי תחרות", והכל אם סעיף תניית אי התחרות לא נכלל בהסכם העסקה המקורי של בעל השליטה, אשר מחד תמוסה בידי בעל

השליטה ב- 25% ומאידך תותר תותר כהוצאה לחברה על פני תקופת האי תחרות בהתאם לפסק דין בן שלום.

- **הקדמת תשלומים לבעלי שליטה עד לתום השנה** – בהתאם להוראות פקודת מס הכנסה תשלומים לבעלי שליטה כגון: משכורת, דמי ניהול, הפרשי הצמדה וריבית ועוד מותרים בניכוי לחברה על בסיס מזומן (או לחילופין בשנה שבה כלל בעל שליטה את אותן ההכנסות בדוח האישי). לאור העובדה כי שיעור מס החברות ירד ב- 3% בשנת 2006 (משיעור של 34% לשיעור של 31%) וכך בשל העובדה ששיעור המס השולי של בעל השליטה ישאר על כנו בשנת 2006 (שיעור מס שולי של 49%) יש מקום להקדים את התשלומים לבעל השליטה עד לתום השנה.
- **חיובי ריבית על הלוואות מבעלי שליטה** – ככלל, לאור האחדת שיעורי המס על מכשירים פיננסיים בשוק, החל משנת 2006 שיעור המס על הכנסת ריבית מהלוואות היא 20%. ואולם, שיעור המס שיחול על הכנסת ריבית כאמור מהלוואות שנתן בעל שליטה לחברה בשליטתו יהא לפי שיעור המס השולי של בעל השליטה (קרי עד שיעור של 49%). עם זאת נציין כי בעלי שליטה זכאים לפטור על הפרשי הצמדה בשל יתרה מזכה בספרי החברה. לפיכך, יתכן כי בנסיבות מסוימות לחברה תהא עדיפות למימון זר על פני הלוואות בעלים ואילו בעלי השליטה יעדיפו מנגד השקעה בפקדונות בנקאיים חלף מתן הלוואות בעלים שכן אז שיעור המס שיחול על הריבית יהא שיעור של 20% לפי העניין.
- **מימוש ערבויות כהפסד הון** – בעלי שליטה שהעמידו לחברה בבעלותם ערבות אישית להבטחת פרעון הלוואה שניתנה לחברה וזו מומשה על ידי נושה כזה או אחר זכאים לתבוע את מימוש הערבות כהפסד הון בידיהם. הפסד הון כאמור יכול ויקוזז כנגד רווחי הון אחרים שבידי בעלי שליטה, לרבות רווחים מניירות ערך.
- **הקצאת אופציות/מניות** – שימו לב כי סעיף 102 החדש אינו חל על הקצאת אופציות/מניות לבעלי שליטה והוראות סעיף 3(ט) יחולו על הקצאות כאמור. במקרים מסויימים, בעיקר בחברות לא נסחרות, יש מקום לבחון מימוש האופציות למניות תוך אפשרות לשלם את המס או לבקש מפקיד השומה קיבוע שווי המניה במועד המימוש. דחיית תשלום חבות המס באישור שלטונות המס ויצירת בסיס עלות חדשה למיסוי רווחי העתיד במס מופחת של 25% (ככל שמדובר בבעל מניות מהותי).
- **שינוי במשטר מיסוי רווחי הון**: הפחתת שיעור המס על רווחי הון לשיעור של 25% הן לגבי יחידים והן לגבי חברות מחייבת בחינה מעמיקה לגבי אופן החזקה בנכסי הון, אם במישרין על ידי היחיד או אם על ידי חברה בבעלותו. ככל שנבחנת פעילות עסקית הכרוכה בהחזקת נכסים שאינם מניבי תשואה שוטפת תהא קיימת עדיפות ברורה להחזקת נכסי הון על ידי היחיד. כך למעשה יחול על היחיד מס סופי בשיעור של 25% על רווח ההון חלף מס כולל של 43.75% על החזקה באמצעות חברה. ככל שנבחנת פעילות עסקית הכרוכה בהחזקת נכסים מניבים (כגון נכסים המיועדים להשכרה) שיקולי ההחלטה בדבר החזקה במישרין או על ידי החברה יכללו בין היתר: משקל רכיב התשואה השוטפת מהנכס, מימון הנכס, כוונת בעל השליטה למשוך רווחים שוטפים במהלך שנות החזקה של הנכס ועוד.

אבי נוימן, רואה חשבון ומשפטן הינו שותף במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC. האמור במאמר זה הינו על דעת הכותב בלבד ואין לראות בו חוות דעת או המלצה מקצועית.